

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 13.

V Ljubljani, 15. julija 1898.

Leto XV.

Obseg: Napake pri napajanju naše domače živine. — Ameriška ledenica. — Molji. — Novi davčni zakon. (Konec.) — Zborovanje sadjarjev v Novem Mestu. (Dalje) — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene.

Napake pri napajanju naše domače živine.

Prav pogostoma govore in pišejo o napačni živinski klaji, malo glasov pa čujemo o napačni pijači, po kateri vender živini stokrat in stokrat nakopljejo bolezni. Naj torej malo več izpregovorimo o škodljivi pijači.

Škodljiva more pijača biti ne samo, če je dobiva živina preveč ali premalo, ampak tudi, če je preveč sparjena ali premrzla, potem če so v nji kake škodljive reči raztopljene, in če živina ne dobiva klaji primerne pijače.

Preveč dobiva živina pijače le malokdaj, ker se je sama varuje; če jo vender le primorajo okoliščine, da pije preveč, pokvari si prebavila, stanjša redilni sok, in krvi se primeša preveč vodenih delov; iz tega pa izvira, da postane prebavljanje bolj leno in topo, da se napravlja slab, voden redilni sok, in da se živina pomehkuži. Zlasti ovcam, ktere postanejo žejne po použiti obili soli, je preveč vode nevarno.

Veliko večkrat se zgodi in je tudi veliko škodljivce, če živino žeja; zavoljo tega trpi posebno prebavljanje, — kajti v dobro prebavljanje je primerna mera vode neogibno potrebna, — redilni sok ostane pregost; popijalnice ga ne morejo posrkati, in torej zastaja dalj časa v želodcu in črevih. Zavoljo tega se vsi telesni soki zgostijo, posebno pa v jetrih, po jetrnih žilah in trebušnih limfatiških žlezah, in naposled se lahko vnamejo in otrde ti deli. Vodene, sluzaste in tudi druge izceje zastajajo, in vsa životna opravila postanejo bolj lena.

Posebno škodljivo je pa živini, če stori v veliki vročini veliko hoje in trpi žejo, ker pri tem izgubi že brez tega po pomnoženem kožnem hlapenju mnogo vodenih delov, in napravijo se torej zgoraj imenovane premembe pri živini še raje, in posebno kri se rada raz-

kroji, in napravijo se mnogovrstne krvne bolezni (vračni prisad ali črm).

Pregorka, sparjena pijača pomnoži občutljivost sopilnih in prebavilnih delov, tako da prav lahko zbole, če se le nekoliko prehlade; pomnoži tudi vse telesne izceje, raztegne vse organske dele in jih zavoljo tega slabi in mehča.

Premrzla pijača je pa toliko bolj škodljiva, kolikor bolj je živina segreta; torej je najškodljivejša, če se je živina zelo segrela od dolge hoje ter pije zelo goltno in požrešno. Taka mrzla pijača stori segreti živini tiste premembe, ktere smo cmenili že pri prehlajenju; posebno pa trpe sopila in prebavila, in iz tega se napravi lahko krvni naval in vnetje teh delov.

Vodi so večkrat primešani gnijoči živalski in rastlinski deli, ali so v nji raztopljene razne soli. Taka pijača je posebno takrat zelo škodljiva, kadar je dalj časa stala in se sparila; take luže ali mlake živina včasih zavoljo tega rada pije, ker je v njih mnogo človeške scale, in ker naši živini zelo pomanjkuje soli, primorana je piti celo tako škodljivo gnojnico. S tem se radi telesni soki spridijo, kri se lahko razkroji, živina pomehkuži, in mnogovrstne prebavilne bolezni se morejo napraviti. Ob hudi vročini je napajanje živine v takih lužah zelo nevarno.

Ameriška ledenica.

Marsikje živo pogrešajo poleti svežega mesa, piva in drugih rečij, in pač marsikdo si želi ledenice.

Da bi si izkopali klet za led pod kakim poslopjem, ne bomo se lahko odločili, ker se na ta način zidovje, ki je doslej bilo suho, lahko napije vlage. Zato je naj-

bolje, če si postavimo ameriško ledenico, kakršna se je povsod prav dobro sponesla.

Te ledenice imajo dvojne lesene stene (med obema je zračna plast) in so krite s slamo ali z deskami. Podoba 30. kaže temeljni načrt, podoba 31. pa prerez in prav natančno predložujeta sestavo ledenice.

Temelj ledenici bodi komenen, 75 cm debel in 1.20 m globok, obsegaj torej 25 m². Zanj je treba 30 m³ lomljenega kamenja, 2 m³ apna in 6.75 m³ peska.

Tla v ledenici naj bodo nagnjena proti sredi, kjer mora biti jama, kamor se odteka voda. Tla in jama je treba obzidati (3.7 m² zidu), za to se potrebuje 4.5 m³ lomljenega kamenja, 0.4 m³ cementa in 1 m³ peska.

Za stene se vzamejo stebri po $\frac{15}{16}$ cm močni, kateri se postavijo, kakor kaže pod. 30. Na stebre se pribijejo

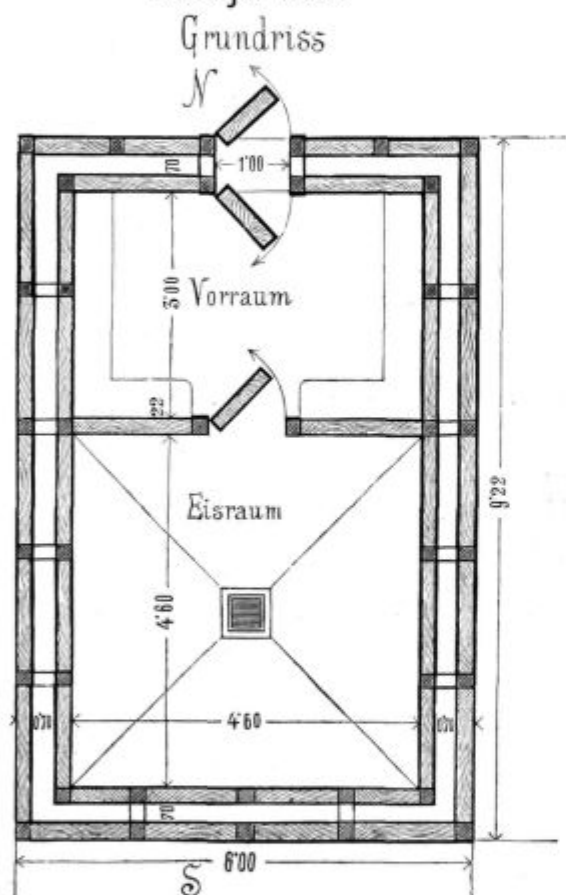
Ne priperocha se delati ledenice manjše, nego je v podobah označeno, kajti le v taki led ostane vse poletje. Ledu drži kakih 85 m³. Le po zelo hladnih krajih se smejo mere nekoliko predrugačiti.

Vrata ledenici naj bodo vedno dvojna in obrnjena proti severu. V ledenico je najbolje hoditi zjutraj, vrata pa je treba zapreti tako hitro, kakor le mogoče, kajti gorki zrak, ki pride v vežo, zelo vpliva na led.

Molji.

Molji delajo po hišah velikansko škodo, zato menimo, da je prav, ako v kmetijskem listu obširneje opozorimo naše gospodarje na načine, kako jih je treba zati-

Temeljni načrt

Podoba 30.

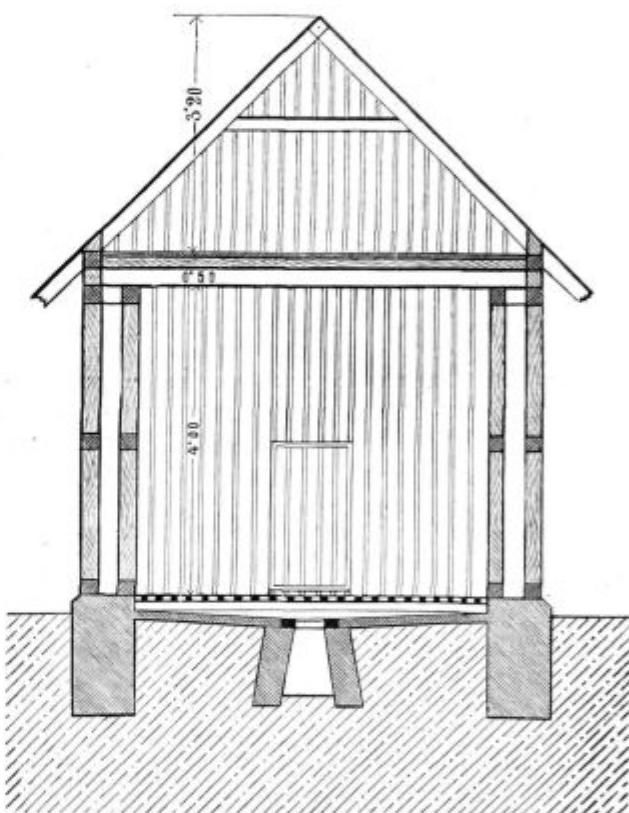
deske, v prazni prostor, ki je vmes, pa se nasuje žaganja. Strop se napravi istotako. Za prvim stropom (iz desek) ostane prazen zračni prostor, potem pa pride še eden, z žaganjem napolnjen strop. Če je tudi streha lesena, potem je treba.

- 1.) 1170 m² po 3 cm debelih deskah. Za to bi bilo treba 1170 po 4 m dolgih in 25 cm širokih deskah.
- 2.) 340 m obsekanega lesa za stebre in za ostrešje.
- 3.) 45 m³ žaganja.

Poleg tega pa je še treba železne mreže za vrh jame, kamor se odteka voda, in pa železja (kovanega) za troja vrata, ki so ravno tako narejena, kakor stene. Če se vse drugo naredi z domačo družino, treba je plačati kakih 80 zidarskih in 50 tesarskih dnin.

Če pa mora stavitelj vse plačati, stane ga ledenica kakih 800 gld.

Prerez.
Querschnitt.

Podoba 31.

rati; saj je ohranjenje notranje hišne oprave in obleke tudi kmetovalcu, ki hoče uspevati, ravno tako potrebno, kakor ohranjenje gospodarskega imetja. Moljev imamo raznih vrst, ki nam povsod silijo v stanovanja.

Oni nam razjedajo in razdevajo dragoceno krznino, suknena in volnena oblačila, žimnice in pernice na posteljah, naslanjače, sedala in drugo z živalsko dlako nagačeno pohištvo. Takisto kvarijo molji ptice in sesalce po priropisnih muzejih, kajti pred njimi ni varna nobena stvar, ki je iz perja ali pa iz živalske dlake. Vrh tega se še hitro plodijo, tudi majhni so in delajo tako na skrivnem, da jim človek navadno pride na sled šele tedaj, ko je užje na škodi. Še vesel mora biti, ako jim ustavi pogubno delo in reši vsaj nekaj. Jeseni, ko si je treba poiskati toplejše obleke, toži se vse vprek na molje. Temu so razorali suknjo, da jo bode mogel obleči samo še za silo, a onemu so jo prevotlali in sklestili tako,

da ni več za nobeno rabo. In vender je siromak mislil, da jo bode nosil vsaj še tri zime, če ne več. Najmanj belijo molji glavo tistemu, ki ima eno samo suknjo, ki jo nosi poleti kakor pozimi, v petkih in svetkih. Kajti tega ni še nihče videl, da bi bili molji komu suknjo požrli na živem životu. Kakor druga kvarljiva svojat, tudi molji niso prijatelji belemu dnevu, še manj pa dežju in vetru.

Molji so metuljčki, zelo mičkeni metuljčki. Znati jih je po strčehi glavi, po drobnem telescu in po dolgih resastih krilih, ki so v miru zganjena v podobi strehe, ali pa ovita okoli trupla. Na glavi nosijo dlakav čop in poleg velikih očij precēj dolge nitkaste tipalnice. Nekaj posebnega so dolge resice, s katerimi so krila zadaj obrobjena. Te resice tudi delajo, da so krilca videti širja kakor so v resnici. Metuljčki se pokažejo včasih uže meseca maja in letajo najrajši zvečer. Podnevi sedi mirno po temnih kotih, ako ga hočeš prijeti, smukne urno izpod prstov in navadno uide. Ako loviš letečega, pade hitro na tla in se skrije v kako razo. Največ so neznatne barve, sivkasti ali rjavkasti, ali vender se med njimi nahajajo prelepo risani in pisani metuljčki. Ako jih ogledaš z večalom, priznati moraš, da so molji najkrasnejši metulji. Ali kdo jih gleda?

Molj v podoljni podobi kot metuljček ne dela nikakeršne škode, ker nima grizotih čeljustij, temveč samo zvito srkalo. Škodljiv je le v svoji mladosti, ko je še ličinka, rekše: gosenica. Moljeva samica znese predrobna bela jajčka na primerno mesto, kjer imajo mladiči takoj hrane. Gosenice so drobni, belkasti črvički rjavoglavci. Vsak tiči v majhni cevki, katero si je spolstil iz zgrižene robe. Ta cevka je na obeh koncih odprta, in gosenica jo vlači vedno s seboj. Pod zimo jo prilepi na kakšno steno, bodisi v omari, bodisi na zid, in šele prihodnje spomladi se v nji izpremeni v bubo, iz katere naposled izide metulj.

Moljev se ubraniš najbolje s tem, do sukneno in volneno obleko, krznino in kar je še drugih takih stvari, večkrat obešaš na zrak in na sonce ter ob tej priliki vse dobro iztepeš in očistiš. V shrambah pa imej vse zavito v platnenih rutah. Resnica je tudi, da nekatere močno dišeče tekočine odvrčajo molje, tako n. pr. terpentinov olje, karbolova kislina in petrolej. Sitno je samo to, da vse te stvari tudi človeku smrdijo in da nobeden ni prav pri volji take duhove imeti v stanovanju. Pravi perzijski prah proti mrčesu med obleko potresen tudi odganja molje.

Po naših hišah bivajo posebno štiri vrste moljev, namreč: močni molj, suknarski molj, krznarski molj in perni molj.

Prvi je močni molj. Metuljček ima belo glavo, prednji krili sta sivi in temno morogasti ter imata v sredi tri črne pike v eni vrsti; zadnji krili sta jasnejši. V miru drži krila ravno. Njega gosenica živi v moki, v otrobih, pa tudi v volnenih tkaninah in v dlaki. Metuljček leta zvečer in ponoči skoraj vse leto.

Suknarski molj ima srebrnasta krila in na korenu ob hrbtu na vsaki strani belo piko. Gosenica živi v suknju, v volnenih oblekah, v preprogah, v posteljah, v sedalih in tudi v krznu. Metuljček leta uže meseca maja, in za tri mesece je gosenica uže dorastla.

Krznarski molj nosi na glavi čop rumenkaste dlake; prednji krili sta rumenkasti, zadnji sivkasti, a oboja se močno svetijo, kakor bi bila iz svile. Prednji krili imata navadno — pa ne vselej — dve manjši temni piki v gornji polovici in eno večjo v spodnji.

Ta molj polaga svoja jajca najrajši na mrtvo ži-

valsko dlako, torej na krznino, zimo, nagačene živali, pa tudi na volneno obleko. Po hišah, kjer se temu mrčesu ne stopa krepko na prste, videti je jeseni in pozimi na stenah in na stropu vse polno visečih mešičkov s prezimujočimi gosenicami. Te mešičke je treba skrbno obrati ali omesti ter jih pohoditi ali pa sežgati. Da ti ne oglojejo dragocene krznine, prezrači in očisti jo precej spomladi, potem jo s perzijskim prahom potreseno in v prtenino zavito hrani med perilom, v katero nobeden molj ne zahaja. Samo ob sebi se razumeva, da suha vročina zamori tudi krznarskega in sploh vsakega molja.

Četrti v ti malovredni družbi je:

Perni molj. Perni molj je krznarskemu močno podoben, zlasti takemu, ki na prednjih krilih nima nikakeršnih pik. Prednji krili sta jasno rumeni in nagibljeta nekoliko na polteno, zadnji sta pa blede-sivkasti in se svetlikata rumenkasto. Tudi sta ožji in na koncih ostreje prirezani, kakor pri krznarskem, ki je vrhu tega za mrvo večji.

Živi v perju, pa tudi v vsaki drugi tvarini, ki je narejena iz živalske dlake. Glede zatora velja o njem vse, kar smo prej povedali o drugih.

Po raznih knjigah in po časopisih se hvalijo in priporočajo hitri in gotovi pomočki proti moljem brez konca in kraja. Lahko bi z njimi napolnil nekaj strani. Tega vender ne storim, ker bi mi bralci za to vedeli slabo hvalo. Enega samega mislim tukaj omeniti, čeprav mu sam ne dam mnogo vere, ali poskuša se lahko, in toliko vem, da škoditi ne more. Ta mnogo hvaljeni moljski strah je neka rastlina, rastoča pri nas povsodi okoli hiš, ob potih in po mejah, in cvete od junija do jeseni. Imenuje se medena detelja, tudi kokotec, nemški: Steinklee, latinski: Melilotus officinalis. Ta rastlina zraste včasih možu do pasa in ima trojrate liste (peresa), rekše, zmerom stoje po trije listi skupaj. Drobni, lepo rumeni in močno dišeči cveti so nabrani v podolgastih grozdih. Te rastline torej natrgaj in potakni nekoliko vršičev med obleko, po posteljah in povsod, kjer ti molji zadajajo strah. Vsi molji pobegnejo in drugih ne boče blizu, ako medene detelje hvalilci — resnico govore. V ostalem, poskuša se lahko, kakor sem uže zgoraj rekel.

Novi davčni zakon.

(Konec.)

V svrhu odmere osebne dohodnine so poleg že obstoječih davčnih oblastev postavljene še komisije, in sicer: cenilne komisije za obseg političnega okraja in za mesta z več kakor 10.000 prebivalci in pa prizivne komisije za obseg vsake kraljevine ali dežele.

Cenilne komisije so poklicane, pozvedovati dohodne razmere in določati davčne postavke. Prizivne komisije odločajo o vseh proti postopanju cenilnih komisij vloženih pritožbah sploh, zlasti pa o prizivih proti določbam davčnih postavkov.

Polovico udov v cenilno komisijo volijo davkoplačevalci sami, drugo polovico pa imenuje finančni minister. Istotako imenuje finančni minister predsednika komisije.

Predsedniku, kakor vsakemu udu komisije, je pridani namestnik za slučaj, da bi on bil zadržan ali bi odstopil med opravilno dobo. Namestniki udov se postavljajo tako, kakor ti, t. j. polovico jih volijo davkoplačevalci, polovico pa jih imenuje finančni minister. Udje, oziroma namestniki, so poklicani za dobo štirih let. Vsako drugo leto izstopi polovica imenovanih in voljenih udov, kateri pa so zopet lahko izvoljeni ali imenovani.

V prizivne komisije volijo polovico udov deželni zbori, polovico jih imenuje finančni minister.

Posel komisijskih udov je brezplačen; pravico imajo terjati le povrnitev potnih stroškov. Kdor se brani prevzeti posel uda ali namestnika, ne da bi navedel zakonito priznan vzrok odklonitve, ali kdor neopravičeno izostaja pri sejah, se kaznuje s 25 do 100 gld. Globe se smejo tudi ponavljati.

Volitev smejo odkloniti udje državnega zbora, deželnega zbora, duhovniki, učitelji, državni in drugi javni uradniki in služabniki, vojaške osebe, potem osebe, ki so stare nad 60 let, ali imajo na sebi kake ovirne telesne hibe, naposled osebe, ki so bile že štiri leta nepretrgoma udje kake cenilne ali prizivne komisije, v nastopnih štirih letih.

Predno davčna oblastva skličejo komisijo, morajo v sporazumu z možmi zaupniki napraviti zaznamek tistih v svojem okolišu stanujočih oseb, o katerih se domneva, da so zavezane dohodnini. Zaupne može volijo v krajih z več kakor 10.000 prebivalci občinski zastopi, za vse druge kraje okrajni zastopi; kjer pa teh ni, imenuje zaupnike deželni odbor. Zaupniki imajo edino le nalogo povedati, ali ima kaka oseba po njih mnenju na leto čez 600 gld. čistih dohodkov ali ne, nikakor pa se nimajo izjaviti o višini teh dohodkov, določeni s številko. O tem določa le cenilna komisija.

Davčno oblastvo mora vse potrebno pripraviti, da more cenilna komisija izvršiti svoj posel.

V ta namen mora začasno preskusiti sebi dohaja-joče napovedi in jih, če treba, popolniti. Zahtevati sme od davčnih zavezancev pojasnil in zaslišati izvedence in osebe, ki morejo dati kako pojasnilo, (pojasnovalce). Dolžno je tudi, v dvomnih slučajih pozvedovati o dohodnih razmerah tistih oseb, ki niso podale napovedi.

Kadar se pokažejo pomisleki glede resničnosti kake napovedi ali kake točke o napovedi, se morejo ti pomisleki naznaniti davčnemu zavezanecu v pojasnilo. V ti zadevi imajo one osebe, ki so podale napovedi, ugodnejše stališče glede obdačbe, kakor one, ki jih niso vložile, kajti cenilna komisija ne sme spremeniti napovedanih zneskov, predno se davčnemu zavezanecu ne naznanijo pomisleki; ako pa ni napovedi, je komisiji na prosto dano, razsojati po svoji vednosti.

Vsekakor je stvar stranke, da pomisleke verodostojno ovrže, oziroma svojo izpoved verjetno dokaže ali utemelji.

Cenilna komisija ima glede na osebno dohodnino vse oblasti davčnega ohlastva. Ona presoja došle davčne napovedi in pa podatke davčne oblasti, dobljene po pozivnih poveljih. Predsednik in pa komisija imata pravico, pozvati davčne zavezance, naj podado, oziroma obnové svoje napovedi, zapretivši jim kazni zavoljo nereda, in povabiti davčnega zavezanca, naj sam pride na določen dan k razpravi o dejanstvih in razmerah, ki so važne za priredbo.

Komisija ima nadalje pravico ukazati, da se morajo priče o določenih dejanstvih in zvedenci o določenih vprašanjih zaslišati pod prisego pri okrajni sodnji stanovališča tistega, ki ga je zaslišati. Ne smejo pa se zasliševati osebe, ki so ali so bile v službi davčnega zavezanca, brez dovoljenja istega niti kot izvedenci, niti kot pojasnovalci. Istotako tudi lahko odklonijo izpovedanje bližnji sorodniki. Na izrečni sklep komisije se smejo zahtevati od davčnega zavezanca tudi pismena ali ustna pojasnila o določenih vprašanjih, kakor na primer, iz česa je pokrtil kake posebne izdatke, kako je porabil njemu pripadlo dedščino i. t. d.

Izvedencem in pojasnovalcem, kateri se ne odzovejo povabilu ali se branijo podati izpovedi brez postavnega vzroka, se sme naložiti globa do 100 gld. Vedoma neresnične povedbe vsakovrstnih izvedencev in prič se kaznujejo kot prestopki z zaporom od enega dneva do dveh mesecev ali z denarjem od 5 do 300 gld.

Iz navedenega je razvidno, kako važno in odgovorno nalogo imajo cenilne komisije. O njih in njihovega vestnega in nepristranskega poslovanja je odvisno pravično in razmeram ustrezajoče obdačenje. Njim pristojne pravice jim omogočijo opravljati cenitev na popolno objektivni podlagi; v rokah davkoplačevalcev pa je, da pove-rijo sicer neprijetno in težavno nalogo komisijskih udov skušenim in zvedenim možem, ki so kos tej nalogi.

Pri vstopu v komisije morajo storiti vsi udje namesto prisige obljubo, da bodo ravnali ne glede na osebo in po najboljši vednosti in vesti ter strogo v tajnosti imeli komisijske razprave in vse razmere davčnih zavezancev, za katere izvedo pri razpravah. Kdor se pregreši zoper to obljubo, lahko je kaznovan tudi z zaporom.

Nasproti pravicam davčnih oblastev in komisij pa ima tudi vsak davčni zavezanec potrebne pripomočke, da se brani kakove neopravičene obdačbe.

V prvi vrsti omenjam v ti zadevi resnično napoved, ktera se ne sme brez opravičenega povoda ovreči. V svojo korist naj tudi vsak v primeru kakovih pomislekov glede napovedi svojo trditve pojasni in dokaže, da se ne ceni dohodek višje, kakor je v resnici. Važno je, da ima tudi davčni zavezanec pravico zahtevati, da se zaslišijo izvedenci o določenih vprašanjih, ki so za nje bistvene važnosti, in predlagati njih zaslišanje pod prisego.

To bi bilo na primer potrebno, ako bi jaz trdil, da nisem imel v preteklem letu nikakega dohodka iz posestva, ker sem imel nezgodo pri živini, da so se mi prideli vsled deževja pokvarili, da sem imel veliko stroškov pri popravilu poškodovanega gospodarskega poslojja i. t. d. Ako bi se mi naznanili pomisleki proti moji trditvi o tej zadevi in bi jaz svoje izjave ne mogel drugače dokazati, imam pravico zahtevati, da se zasliši oseba, kateri so te razmere znane, da jih potrdi, če treba s prisego.

Posebno važno dokazilo za domačega zavezanca pa je ponudba, da se pogleda v opravilne knjige, kar ima zlasti pomen za trgovce in obrtnike, kateri vodijo take knjige.

Potem, ko določi komisija za vsakega davčnega zavezanca stopnjo dohodka in pripadajoči davčni postavki, naznani davčna oblast davkoplačevalcem s plačilnimi nalogi znesek predpisane dohodnine, ki jo morajo plačati.

Izpisek iz izdanih plačilnih nalogov se mora skozi 14 dni pri davčnem oblastvu razgrniti na vpogled osebam dotičnega okraja, zavezanim osebni dohodnini.

Osebna dohodnina se mora razven one od službenih prejemkov, ki se odteguje pri izplačevanju teh prejemkov, plačati v dveh enakih, 1. junija in 1. decembra zapadlih obrokih.

Proti odmerjenju osebne dohodnine pristoji tako davčnemu zavezanecu, kakor tudi davčnemu oblastvu pravica priziva na prizivno komisijo. Prizivi se morejo vlagati ali glede oprostite, davčne stopnje ali davčnega postavka, kakor tudi glede znižanja davčnega zneska zavoljo števila družinskih udov, ali pa posebnih že omenjenih razmer, vsled katerih je znižanje dopuščeno, dalje glede stopljanja pri odmeri davka.

Kadar vložijo priziv davčna oblast, mora davčnega zavezanca o tem obvestiti in mu naznaniti vzroke.

Prizivi so prosti koleka in jih je treba vložiti v

teku 30 dni pri tistem davčnem oblastvu, katero je izdalo plačilni nalog.

Davčni zavezanec ima pravico, od davčne oblasti zahtevati, da mu pove razloge ali podatke, po katerih se mu je davek odmeril. Na to je „Kmetovalec“ že v št. 11. t. l. svoje čitatelje opozoril in podal potrebna navodila.

Opozarjam še na to, da sme prizivna komisija odmerjeno dohodnino tudi zvišati, ako se vsled priziva pokaže, da je bila ista prenizko določena, ali da se je kak dohodek prenzko cenil.

Obrazcev ali primerov za prizive, kateri bi za vse slučaje ustrezali, ni mogoče napraviti, ker veljajo skoraj za vsakega pritožnika drugi razlogi. Sploh pa mislim, da posamezniku po predstojajočih pojasnilih ne bode težko prevideti, ali ustreza davčna odmera njegovim razmeram in kaj mu je treba storiti in dokazati, da se ubrani kakove neopravičene ali previsoke obdačbe.

Razven do sedaj na kratko opisanih davčnih predpisov obsega novi davčni zakon s 25. dne oktobra 1896. l., drž. zak. št. 220., še dve poglavji, v katerih so navedena kazenska in splošna določila.

Na kazniva dejanja sem opozoril že v teku tega spisa, splošna določila pa veljajo osobito davčnim oblastvom glede postopanja v nekaterih posebnih primerih. Odveč bi bilo torej o zadnjih dveh poglavjih na tem prostoru obširneje razpravljati, zlasti, ker sem uverjen, da se bodo čitatelji „Kmetovalca“ vedeli varovati, da do kazenskih predpisov pri njih niti ne pride, ampak da ostanejo le kot strašilo pri izkušnjah k prestopku zakona.

S tem je opisan v glavnih potezah novi davčni zakon. Sodbo o njega dobri ali slabi strani pa prepuščam cenjenim čitateljem samim. V zadoščenje mi bode, ako sem s tem spisom dosegel svoj v uvodu omenjeni namen in sem podal kmetovalcem priliko, da se z zakonom toliko seznani, kolikor jim je za njih rezmere v lastno korist treba vedeti.

Ivan Globočnik,
c. kr. davčni oficijal.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 108. Pošljem Vam vejico z gosenično zalego in z metuljem, ki nam je naredil letos silno škodo. Ta mrčes ni oškodoval samo cvetja, temveč tudi listje. Kteri mrčes je to in kako se ga je mogoče ubraniti? (A. Fr. v D.)

Odgovor: Poslani mrčes je jabolčni molj (hyponomota mallinella), ki je zelo škodljiv, če nastopa v velikem številu, ter utegne drugo leto povzročiti sušenje vrhov. Jabolčni molj se zatira s škropljenjem gosenične zalege z zmesjo iz tobakove vode in milnice.

Vprašanje 109. Tukaj ima neki kmet žrebico, ki je silno ščegeljiva ter zaradi tega ne pusti drugega k sebi, kakor le gospodarja; pa tuji tega je uže spravila v smrtno nevarnost. Kaj je vzrok ščegeljivosti konja in kako se odpravi ta napaka? (A. K. na P.)

Odgovor: Žrebica ima morebiti zelo fino, občutljivo kožo, in zato trpi pri snaženju velike muke; surovost strežnikov jo je pa učila smatrati človeka za sovražnika in je sedaj zdvijana. Vzrok more biti tudi nervoznost. S tako živaljo se mora lepo ravnati, pri snaženju pa ne rabiti štriglja, ampak mehko ščet, in če je celo ta preostra, pa cunj.

Vprašanje 110. Imam vola, kateri sam sebi in tudi drugi živini grize rep. Pokladam sicer uže nekaj časa fosforovokislo apno, pa nič ne pomaga. Kako naj mu odpravim to razvado? (J. B. na H.)

Odgovor: Ako vol ne grize repov zaradi bolezni v prebavilih, proti kateri bolezni pomaga apnena klaja, potem je to grizenje le razvada. Da to razvado odpravite, ne vemo drugega sredstva, kakor da vola nadzirate ter ga vselej kaznujete, kadar seže po kakšnem repu.

Vprašanje 111. Poslal sem Vam bolno krompirjevo zelišče. Bolezen se je sedaj pojavila in preti uničiti ves pridelek. Značilno je, da so stebela pričela gniti pri korenini. Ktera bolezen je ta in kako se zdravi? (O grof Ch. v G.)

Odgovor: Poslano krompirjevo zelišče je napadeno po glivi „peronospora infestans“, ktera dela v letošnjem mokrotnem vremenu silno škodo. Sedaj ni nobene pomoči. Krompirjeva bolezen se prepreči, ako se semensko gomolje namaka v vodi, v kateri je raztopljena bakrena galica, in se potem krompir na njivi s tako vodo škropi, kadar je zelišče v cvetju.

Vprašanje 112. Kaj je vzrok, da govedo grize jasli in sploh, kar je lesenega, in kako se ta razvada odpravi? (M. P. v M.)

Odgovor: To ni razvada, ampak neki notranji nagon, goveda, ki nastane vsled bolezni v prebavilih. Ta bolezen se pojavlja vsled krmljenja prazne klaje, zlasti take, kateri primanjkuje ružinskih snovij. Bolezen se ozdravi s pokladijem fosforovokislega apna.

Gospodarske novice.

* Občni zbor c. kr. kmetijske družbe se je vršil 7. t. m. po objavljenem vzporedju. Njega zapisnik smo danes pričeli objavljati med uradnimi vestmi.

* Semenska ajda je vsa oddana in se ne sprejemajo nobena naročila več.

* Umetna gnojila, in sicer kajnit ter Tómasovo žlindro bo družba oddajala jeseni. Ker čujemo, da bodo letos kmetovalci zelo veliko naročili teh gnojil, zato prosimo p. n. ude, da se pravočasno zglase, in zato uže sedaj sprejemamo naročila. Ker je družba uže pozimi kupila gnojila, moremo vzdržati lanske cene, t. j. 2 gl. 60 kr. za 100 kg, dasi je cena šla močno kvišku. To ceno bomo pa le toliko časa vzdržali, dokler bo kaj kupljene zaloge Tómasovo žlindro oddajamo tudi neudom, in sicer po tekoči tvorniški ceni.

* Premovanje konj v Bohinju bo tudi letos, kakor običajno, in sicer 23. avgusta. V prihodnji številki prinesemo vzpored.

* Skušnje na tukajšnji podkovski šoli 27. in 28. dne junija so se vršile pred izpraševalno komisijo, kateri je predsedoval vodja dr. vit. Bleiweis, členu izpraševalne komisije sta pa bila c. kr. okrajni živinozdravnik gosp. Folakovski in učitelj gosp. E. Šlegel. Kovačev brez šole je bilo 8, ki so se vsi prvič podvrgli skušnji; 6 jih je bilo iz Kranjskega, eden Štajarske, eden Korošec. 6 kovačev je skušnjo prestalo s povoljnim uspehom, dva bodeta morala skušnjo ponavljati po preteku enega leta. Učencev podkovske šole je bilo v I. tečaju 8, katerih eden se je šolal na svoje stroške, eden je dobil podporo od deželne odbora goriškega, 6 pa jih je imelo podpore državne, deželne in kranjske hranilnice. Razven enega so vsi učenci skušnjo prestali s povoljnim uspehom.

* Konjska dirka v trab v Šentjerneju bo 4. septembra t. l. Ker je lansko leto dirka zaradi slabega vremena odpadla in ker je vis. c. kr. kmetijsko ministerstvo dovolilo za letos večjo podporo, vsled česar bo več in večjih daril, nadejati se je obilne udeležbe in zanimive dirke. Opozarjamo konjerejce, naj kmalu prično pripravljati svoje konje na dirko.

Sedmi avstrijski vinarski shod bo meseca septembra t. l. v Znojmu na Moravskem.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

7. dne t. m. se je vršil v dvorani »Katoliškega doma« v Ljubljani letošnji redni občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske; udeležilo se ga je nad 150 družabnikov iz vseh krajev naše kronovine. S svojo navzočnostjo so zbor počastili: zastopnik c. kr. deželne vlade gosp. okrajni komisar Oton Detela, deželni glavar gosp. Oton Detela in župan ljubljanski gosp. Ivan Hribar. Od glavnega odbora so bili navzoči gospodje: predsednik ces. svetnik Ivan Murnik, podpredsednik Francišek Povše ter odborniki: Artur Folakovski, Vencelj Goll, Henrik baron Lazarini, Viljem Rohrman, dr. Tomaž Romih, Francišek Witschl in Janko Žirovnik.

Ob devetih dopoldne je predsednik družbe gosp. ces. svetnik Ivan Murnik otvoril občni zbor z naslednjim ogovorom: Slavni zbor! Pozdravljam Vas, častiti gospodje, v imenu glavnega odbora, konstatujem, da je občni zbor sklepčen ter ga odvarjam. Čast mi je pozdraviti zastopnika c. kr. deželne vlade, gosp. okrajnega komisarja Detela, ter izraziti pri tej priliki prošnjo, naj bi c. kr. deželna vlada kakor doslej družbo blagohotno podpirala tudi v prihodnje; pozdravljam gosp. deželnega glavarja Detela ter dodajam uljudno prošnjo, naj bi namere naše družbe podpiral s svojim vplivom in s svojo zvedenostjo v deželnem odboru in deželnem zboru, kajti družbi je treba pri skromnih njenih denarnih sredstvih izdatne podpore, in sicer ne le državne, temveč tudi deželne, da more zadoščati vsem opravičenim zahtevam našega kmetijstva. Preverjen sem, da gospod deželni glavar odobrava načela naše družbe in da se lahko zanašamo na njegovo podporo. Pozdravljam župana deželnega stolnega mesta, gosp. Ivana Hribarja, kot odličnega prijatelja naše družbe in kmetijstva sploh; pozdravljam pa tudi vse častite družabnike, ki so se zbrali danes k občenemu zboru.

Glavni odbor si je po svojih močeh prizadeval, da izpolni svoje dolžnosti, in upravnisko poročilo za leto 1897. Vam, častiti družabniki, tudi dokazuje, da se je vestno trudil, doseči družbeni namen. Leta 1897. je družbi pristopilo 385 novih pravih udov, ter je koncem leta imela kmetijska družba 18 častnih, 9 dopisujočih in 3668 pravih udov. Podružnic je bilo 85. Na novo so se ustanovile podružnice na Dobravi pri Kropi, v Hotečih, v Komendi, na Lancovem, v Ljubnem, v Moravčah, v Žabnici, na Slapu, v Št. Vidu pri Vipavi in v Spodnji Idriji, tako da ima družba sedaj že 95 podružnic in 4155 udov. A bolj kakor število udov dokazuje denarni promet velikanski napredek naše družbe v zsdnjem desetletju. Dočim je družba leta 1888. izkazala le 16 346 glđ. 54 kr. denarnega prometa izkazuje ga za preteklo leto 188. 42 glđ. 42 kr. Glavni odbor pa bi ne bil mogel doseči takega uspeha; ako bi ga ne bile krepko podpirale podružnice, in drage volje se priznava, da imajo podružnice pri razvoju družbe glavni delež; izrekam jim toplo zahvalo za njihovo uspešno delovanje tudi na tem mestu.

Vsi sklepi lanskega občnega zbora so se povoljno rešili; omenjam pa naj dveh sklepov, ki sta nekako mejnika v zgodovini naše družbe ter bodeata posebno blagodejno vplivala na nadaljnji razvoj kmetijske družbe. Prvi teh sklepov je ustanovitev kmetijsko-kemijskega preskušališča v Ljubljani; zasnova je s podporo c. kr. poljedelskega ministerstva, deželnega odbora kranjskega, mestne občine ljubljanske ter trgovske in obrtnijske zbornice v Ljubljani v toliko dozorela, da bo moči zavod otvoriti še to poletje. Tudi za gospodinjstvo šolo so vse priprave dogotovljene, in čim se vrnejo moči, ki se izvezbajo na sličnih zavodih, odpre se nova šola v proslavo petdesetletnice vladanja presvetlega cesarja. Oba ta zavoda bodeata jako blagodejno vplivala na povzdigo našega kmetijstva.

Družbena podkovska šola je tudi preteklo leto dobro uspevala. Ne le iz Kranjske, ampak tudi iz sosednjih dežel so se oglašali učenci. Učil je bilo vedno dovolj na razpolago, kajti tekom

leta se je podkovalo v podkovski šoli nad 1200 konj. V ogledovanju mesa pa so se učenci, kakor v prejšnjih letih, vadili v mestni klavnici. Družbena drevesnica se je zopet za šest oralov povečala in je sedaj največja drevesnica v Avstriji. Lani se je iz drevesnice oddalo okoli 16.000 drevesec, a v prihodnje se jih bode lahko oddajalo še po več. Opravičena je torej nada, da bode kranjska tudi glede sadjarstva kmalu med prvimi avstrijskimi deželami. V uzornem dvorcu na Viču je bilo gospodarstvo ugodno; pomnožila se je živina in gospodarsko orodje. Zredilo se je deset bikov simodolcev; devet se jih je letos oddalo za pleme. Družbeno uradno glasilo »Kmetovalec« lepo napreduje in ima sedaj že 5000 naročnikov, število, s kakeršnim se pač redko kak slovenski list more ponašati. Udje nemške narodnosti so dobivali kmetijski list »Oeconom«.

Da je pri tako obširnem družbenem delovanju tudi pisarsko delo jako narastlo, je umevno. Pisarna je leta 1897 rešila 1074 uradnih aktov ter 17.223 opravičnih spisov o strokovnih vprašanjih. To delo je bilo mogoče izvršiti le ob največjem naporu uradniškega osebja, ki je storilo več kakor svojo dolžnost. Glede pospeševanja kmetijstva v obče ter posameznih kulturnih vrst posebej bodi omenjeno, da je družba tudi lani svojim udom naročala dobro rusko laneno seme, predenice čisto deteljno seme, razna žita, krompir itd. Denarni promet za semena je znašal čez 20.000 glđ. Umetnih gnojil se je naročilo 90 vagonov, torej trikrat toliko kakor prejšnje leto, modre galice pa 100.000 kg. Denarnega prometa v teh dveh strokah je bilo okroglo 90.000 glđ. Trtnih škroplnic se je oddalo lepo število (175) po znižani ceni, 27 pa jih je družba podarila; gumijevih vezij za zeleno cepljenje se je oddalo 110 kg. V svrhu pospeševanja govedoreje je družba lani oddala za polovico kupne cene 23 bikov plemenjakov, priredila premovanja v Gorenji Vasi, Ribnici in Vipavi. Na isti način je podpirala svinjerejo in ovčarstvo. Čebelarstvo je družba skušala povzdigniti s tem, da je ustanovila čebelarstvo društvo, ki ima tudi svoje glasilo. Družba je podpirala in pospeševala tudi nakup kmetijskih strojev, skrbela za kmetijski pouk ter sploh storila vse, kar je bilo v njenih močeh, da povzdigne naše kmetijstvo.

V imenu glavnega odbora naznanjam danes občenemu zboru, da bode tudi kmetijska družba dostojno praznovala 50letnico vladanja presvetlega našega vladarja, ktereга modra vlada je v prospah kmetijstva jako mnogo storila. V ta namen se skliče izreden občni zbor, priredi se sadjarska in vinarska razstava ter se določijo premije za kmetijske delavce, kateri so primerno vrsto let služili pri eni in isti kmetiji. Svojeга poročila pa ne morem lepše končati, kakor z iskreno željo, naj mili Bog Avstriji še mnogo, mnogo let ohrani našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I., kteremu zakličem »Slava! Živio!« — Vsi zborovalci so se temu klicu trikrat navdušeno odzvali.

Občni zbor je vzel poročilo gosp. predsednika z dobro klici na znanje ter je ob enem soglasno sprejel njegov predlog, naj občni zbor izreče najiskrenejšo zahvalo visokemu c. kr. kmetijskemu ministerstvu, visoki c. kr. deželni vladi, visokemu deželnemu zastopu in slavni kranjski hranilnici, ki so družbo v njenem delovanju vselej dobrohotno podpirali.

Zastopnik c. kr. deželne vlade, gosp. okrajni komisar Detela, je konstatoval, da si je kmetijska družba z uspešnim svojim delovanjem pridobila popolno zaupanje c. kr. vlade, ter je rekel, da je vlada vselej pripravljena družbo kolikor le mogoče podpirati, saj s tem podpira kmetijstvo, ta važni steber naše države. Govornik je opozarjal na obširno akcijo glede naprave vodovodov in na regeneracijo naših vinogradov; blagodejni nasledki se deloma že pokazujejo in se še jasneje pokažejo v bodočnosti. (Nemški nadaljujoč): V imenu Njega ekscelenca pozdravljam častito družbo ter ji želim mnogo uspeha v njenem delovanju.

Gosp. deželni glavar Detela je rekel, zahvaljujoč se za predsednikov pozdrav, da deželni zastop z zadovoljstvom zasleduje napredek kmetijske družbe, katero ho, kakor doslej, tudi v prihodnje drage volje podpiral. Govornik sam je že 30 let ud kmetijske

družbe in torej vé ceniti velikanski napredek družbe, zlasti v zadnjem desetletju. A ne samo družba, tudi podružnice njene so prave trdnjave in hudem boju za obstanek kmetijstva. Gosp. deželni glavar je končno izrekel iskreno željo, naj bi družba tudi v prihodnje procvitala v blagor domovine.

Župan deželnega stolnega mesta, gospod Ivan Hribar je rekel, da mesto ljubljansko pač ni naravnost v zvezi s kmetijsko družbo, vendar pa se tudi glavno mesto zanima za procvit družbe, saj bode blagostanje celokupne domovine blagodejno vplivalo na nje glavno mesto. Letos pa je mestna uprava vendar stopila z družbo v poslovno zvezo, in sicer glede ustanovitve kmetijsko-kemijskega preskušališča, ki bode brez dvojbe tudi za Ljubljano velike važnosti. Nobeno društvo pri nas ne napreduje tako, kakor kmetijska družba; gosp. župan je čestital na tem vrlemu odboru, čestital pa tudi delavnemu in izkušenemu ravnatelju družbe, gosp. Gustavu Pircu. Govornik se veseli tega napredka in je zagotavljal, da bode tudi mestna občina ljubljanska, kadar koli bode nanesla prilika, rada podpirala v njenem delovanju družbo, kateri je zaklical srčen: Na zdar!

Gosp. ravnatelj Pirc je potem naznanil, da so si za svoje zastopnike pri današnjem občnem zboru izbrale kmetijske družbe v Celovcu, Gorici, Krakovem, Solnogradu, Trstu, Opavi in na Dunaju g. predsednika cesarskega svetnika Ivana Murnika; kmetijski družbi v Gradcu in Lvovu zastopa gosp. ravnatelj Pirc, gospodarsko društvo v Zagrebu pa gospodje predsednik Murnik, podpredsednik Povše in ravnatelj Pirc.

Od lanskega občnega zbora sem se je trinajst podružnic na novo ustanovilo, in sicer v Nadanjem Selu, Preserju, Žireh, na Dobravi pri Kropi, v Hotedersčici, Komendi, na Lancovem, v Ljubnem, Moravčah, Žabnici, na Slapu, v Št. Vidu pri Vipavi in v Spodnji Idriji. Gosp. ravnatelj Pirc je predlagal, naj občni zbor definitivno potrdi ustanovitev omenjenih podružnic. Občni zbor je pritrdil brez ugovora temu predlogu.

Tretja točka dnevnega reda je bila predložitev družbenega računa za leto 1897. in proračuna za leto 1899. V imenu glavnega odbora je o tem poročal gosp. ravnatelj Pirc. Vseh dohodkov je bilo leta 1897. 94.321 gld. 21 kr., ostanek v blagajni koncem leta pa je znašal 5471 gld. 30 kr. Skupni znesek proračunjenih dohodkov za leto 1899. znaša 15.600 gld.; mogoče bode s tem pokriti vse troške in ostane še kakih 503 gld. Stanje aktivnega družbenega imenja je koncem leta 1897. znašalo 40.527 gld. 65 kr. ter se je v primeri s prejšnjim letom pomnožilo za 123 gld. 32 kr. Občni zbor je brez ugovora odobril predložene račune, ki so podrobne razloženi v tiskanem upravniskem poročilu.

Potem se je vršila volitev družbenega predsednika namesto po pravilih izstopivšega gosp. cesarskega svetnika Ivana Murnika. Oddanih je bilo 95 glasovnic; gosp. cesarski svetnik Murnik je dobil 90 glasov in je torej novopri izvoljen predsednikom kmetijske družbe. V odbor so bili zopet izvoljeni gospodje: baron Henrik Lazarini, grajščak v Smledniku; dr. Tomaž Romih, župan v Krškem, in Viljem Rohman, adjunkt kmetijske sole na Grmu. Vsi gospodje so izvolitev sprejeli.

(Dalje prihodnjič)

Seja glavnega odbora 6. dne junija 1898.

Seji je predsedoval družbeni predsenik gosp. ces. svetnik Ivan Murnik, in navzoči so bili odborniki gg.: Folakovski, Lenarčič, dr. Romih, Rohman, Witschl, dr. pl. Wurzbach, Žirovnik in tajnik Pirc.

Odbor se je posvetoval o predlogih, ktere bo stavil občnemu zboru v svojem imenu ter je ukrepal o stališču, ktere ga bo zavzemal napram došlim predlogom podružnic.

Za nove ude so bili sprejeti gg.:

Kremžar Mihael, posestnik in stavbeni ključavničar v Spodnjih Domžalah; Inglič Andrej, posestnik na Selu; Koračin Josip, posestnik na Velikem Kalu; Jerman Francišek, posestnik v Dolnjem

Vrhovem; Springer Oroslav, posestnik in trgovec v Mirapečih; Kabaj Mihael, nadučitelj v Hotedersčici; Petrič Andrej, posestnik na Ravnici; Turk Josip, posestnik v Žiberšah; Nagode Francišek, posestnik v Novem Svetu; Juvan Ivan, župnik v Spodnji Idriji; Mikuž Francišek, posestnik v Spodnji Idriji; Mally Herman, trgovec v Spodnji Idriji; Žnidaršič Leopold, posestnik v Spodnji Idriji; Punčuh Leopold, nadučitelj v Spodnji Idriji; Mlinar Anton, posestnik v Spodnji Kanomlji; Rovtar Francišek, posestnik v Spodnji Kanomlji; Podobnik Matija, posestnik v Spodnji Kanomlji; Bratina Francišek, posestnik v Spodnji Kanomlji; Svetličič Tomaž, posestnik v Spodnji Kanomlji; Svetličič Pavel, posestnik v Spodnji Kanomlji; Svetličič Ivan, posestnik v Spodnji Kanomlji; Bajt Josip, posestnik v Spodnji Kanomlji; Eržen Mihael, posestnik v Spodnji Kanomlji; Močnik Ivan, posestnik v Srednji Kanomlji; Novak Francišek, posestnik v Srednji Kanomlji; Gnejzda Jurij, posestnik v Gorenji Kanomlji; Vončina Matevž, posestnik v Gorenji Kanomlji; Vončina Josip, posestnik v Gorenji Kanomlji; Bončina Luka, posestnik v Gorenji Kanomlji; Skvarča Ivan, posestnik v Gorenji Kanomlji; Goli Francišek, trgovec v Idriji; Lapajne Valentin, trgovec v Idriji; Kordiš Martin, posestnik in trgovec na Hribu; Šmenc Anton, posestnik v Št. Ruperta pri Laškem; Jaklič Jakob, posestnik v Dolenjih Ložinah.

Vabilo

k veselici, ktero priredi podružnica c. kr. kmetijske družbe v Mošnjah v gostilni pri Rešu na Brezjah v nedeljo, 24. dne julija 1898.

VZPORED:

- 1.) Srečkanje
- 2.) Prosta zabava.

Začetek ob 4. uri popoldne.

Darila za srečkanje se hvaležno sprejemajo.

K mnogobrojni vdeležbi vabi najljubdeje

ODBOR.

Štev. 6072.

Razglasilo

o državnih konjerejskih darilih za kobile in žrebice, ki se bodo l. 1898. delila na Kranjskem.

Na Kranjskem se bodo leta 1898. delila državna darila v srebrnih goldinarjih in v srebrnih svetinjah, kakor tudi priznanjski diplomi:

- a) za kobile z žrebetom, ki še sesa ali je že odstavljen;
 - b) za mlade, t. j. tri- do petletne kobile, in
 - c) za eno- ali dveletne žrebice v naslednjih sedmih konkurenčnih postajah;

24. dne avgusta 1898. l. ob 10. uri popoldne v Lescah za konje noriškega plemena za okrajno glavarstvo Radovljica,

25. dne avgusta 1898. l. ob 10. uri popoldne v Kranju za konje noriškega plemena za okrajno glavarstvo Kranj,

26. dne avgusta 1898. l. ob 10. uri popoldne v Kamniku za konje noriškega plemena za okrajno glavarstvo Kamnik,

29. dne avgusta 1898. l. ob 10. uri popoldne na Vrhniki za mesto Ljubljano in za okrajna glavarstva Ljubljanska okolica, Logatec in Postojna,

30. dne avgusta 1898. l. ob 10. uri popoldne v Ribnici za okrajno glavarstvo Kočevje,

3. dne septembra 1898. l. ob 10. uri popoldne v Trebnjem za okrajni glavarstvi Rudolfovo in Litija,

5. dne septembra 1898. l. ob 10. uri v Št. Jerneju za okrajni glavarstvi Krško in Crnomelj.

Za delitev daril veljajo naslednje odredbe, ktere so se ukrenile po dotičnih ukazilih visokega c. kr. poljedelskega ministerstva z ozirom na razmere te dežele.

I. Splošne odredbe.

- 1.) Darila razdeli v vsaki konkurenčni postaji posebna obdarjevalska komisija, sestavljena iz zastopnika državne žrebčarne

in iz dveh strokovnjakov konjerejskega odseka c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko.

2.) Kot darila se razdeli srebrni goldinarji in srebrne svetinje.

Kadar bi se kdo odpovedal zgoraj navedenim darilom, podeli se mu namesto teh daril priznanjski diplom z imenom dotičnega konjereja, s kratkim popisom obdarjenega konja in z opomnjo, da se je dotični konjerejec odpovedal darilu.

3.) Darila izroči obdarjevalska komisija konjereju obdarjenega konja takoj proti prejemnemu potrdilu.

4.) Konj, ki je bil v kaki konkurenčni postaji obdarjen z državnim darilom, je za tisto leto izključen od nadaljne konkurence za državno darilo v kaki drugi postaji.

II. Posebna določila.

A. Za kobile z žrebetom, B. za mlade kobile, C. za žrebice.

1.) V postajah Lesce, Kranj in Kamnik se smejo poganjati za darila samo kobile z žrebetom, mlade kobile in žrebice noriškega plemena v drugih postajah ni gledé plemena nobene omejitve.

K A.

2.) Za darila se smejo poganjati kobile z žrebetom žrebčarniškega plemena samo od svojega petega, kobile z žrebetom noriškega plemena od svojega četrtega leta dalje brez omejitve na najvišjo starost, in to, dokler so zdrave in dobro rejene, imajo svojstvo dobrih plemenskih kobil ter vodijo s seboj lepo zrebe, ki še sesa ali je že odstavljen.

3.) Darilo se sme priznati kobili samo tedaj, kadar žrebe izvira iz državnega ali dopuščenega zasebnega žrebca in je to dokazano z zakonitim spuščalnim listom.

4.) Kobila z žrebetom, ki je bila prejšnja leta že enkrat ali večkrat obdarjena, ni izključena od nadaljne konkurence.

K B.

6.) Za darila se smejo poganjati mlade, t. j. triletno neubrejene in štiriletno ubrejene ali neubrejene kobile žrebčarniškega plemena, kakor tudi triletno ubrejene ali neubrejene kobile noriškega plemena; štiriletno kobile noriškega plemena in petletne kobile žrebčarniškega plemena samo pod tem pogojem, če so bile dokazano ubrejene v letčnjem letu.

Zgoraj omenjene kobile pa smejo biti obdarjene samo tedaj, kadar izvirajo od državnega ali dopuščenega zasebnega žrebca, oziroma, kadar so bile od takšnega žrebca ubrejene, in se to dokaže z zakonitim spuščalnim listom.

6.) Mlade kobile, ki so kot take prejele darilo, smejo pozneje biti obdarjene samo kot kobile z lepim žrebetom, ki še sesa ali je že odstavljen.

K C.

7.) Za darila se smejo poganjati lepe žrebice po svojem izpolnjenem prvem ali drugem letu, ako so dobro rejene in po svoji rasti obetave, da se pozneje dobro razvijo in izrede.

8.) Do darila imajo posestniki takih žrebic pravico samo takrat, kadar spričajo z zakonitim spuščalnim listom, da žrebice izvirajo od državnega ali dopuščenega zasebnega žrebca, in kadar dokažejo s spričevalom, izdanim od župana, da so jih sami zredili.

K A, B in C.

9.) Za kobile z žrebetom, mlade kobile in žrebice, ki se sploh smejo poganjati za darila, razdele se v vsaki konkurenčni postaji naslednja darila:

- za kobile z žrebetom pri sescu eno darilo za 35 gld., eno darilo za 20 gld. in tri darila po 15 gld. (v Ribnici samo dve darila po 15 gld.) in 2 srebrni svetinji;
- za mlade kobile eno darilo za 25 gld., eno darilo za 20 gld., eno darilo za 15 gld. in 2 srebrni svetinji;
- za žrebice v postaji Št. Jernej eno darilo za 15 gld., tri darila po 10 gld. in 3 srebrne svetinje, v vseh drugih postajah po dve darila po 10 gld. in po tri srebrne svetinje; skupaj 1270 gld. in 49 srebrnih svetinj.

Končna opomnja.

Posestniki triletnih za plemo sposobnih žrebcev se vabijo, naj jih ob priliki obdarjanja pripeljejo pred komisijo v ta namen, da se zapišejo, ker bi se utegnili pozneje kupiti.

Vsak konjski lastnik, kateri prejme za plemenskega konja darilo, mora podpisati reverz, s katerim se zaveže, da tega konja po izvršeni delitvi daril ne proda izven dežele, ampak ga obdrži še eno leto, ga vzredi ter ga prihodnje leto ob delitvi državnih daril pripelje pred obdarjevalsko komisijo. Kadar bi obdarjen konj med tem časom prešel v last drugega posestnika, ostane vender tisti, ki je prejel darilo, porok za to, da novi posestnik dotičnega konja izpolni zavezaosti, ktere je prejšnji posestnik prevzel z reverzom, in da, ako ne izpolni ktereга zgoraj navedenih obetov, brez ugovora povrne prejeto novčeno darilo; ta zaveznost se pri kobilih z žrebetom ne razteza tudi na žrebe obdarjene kobile, ker se ne obdari žrebe, ampak samo kobila.

Od c. kr. deželne vlade za Kranjsko.

V Ljubljani, 6. dne maja 1898.

C. kr. deželni predsednik:

Viktor baron Hein s. r.

Št. 9400.

Razglas.

Na podstati zadnjega uradnega izkaza o stanju živinske kuge na Primorskem s 27. dne junija t. l., št. 13689, deželna vlada zaradi svinjske kuge dotlej, doker se ne ukaže drugače, prepoveduje uvažati, oziroma goniti prasiče iz političnih okrajev Pazin, Pulj, Rovinj in Volovska na Kranjsko.

Razveljavljúje tuuradni razglas z 11. dne novembra 1897. l., št. 16528, se to daje na znanje s pristatkom, da se bodo prestopki te prepovedi, ki stopi v veljavnost

4. dne julija 1898., l.,

kaznovali po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l., št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 1. dne julija 1898.

Št. 9671.

Razglas.

C. kr. namestništvo v Pragi je glasom razglašalo s 30. dne junija t. l., št. 104417., z ozirom na zdanje stanje svinjske kuge na Kranjskem razveljavila razglas s 6. dne junija t. l., št. 90541., ter prepovedala uvažanje prasičev iz kranjskih političnih okrajev Kočevje in Rudolfovo na Češko.

To se razglašalo z ozirom na tuuradni razglas s 6. dne junija t. l., št. 8296, ki se s tem utesnjuje.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 5. dne julija 1898.

Listnica uredništva.

J. J. v N. Mehki parklji niso bolni, temveč so le svojstvo dotičnega vola. Ni druge pomoči, kakor da vola podkujete.

J. K. v P. Poslane trte so napadene po črnem paležu. Kako zdraviti to bolezen, je popisano v knjigi „Novo vinogradništvo“.

F. R. v B. Kteri je tisti „novi“ mrčes, ki uničuje sadno cvetje ter prihaja z borovega drevja? Mi ga ne poznamo. — Šole za rezanje ni nobene, a naša družba namerava vpeljati take tečaje.

J. J. v S. Poslani del vejice je napaden po krvavi uši. Kako krvavo uš zatirati, smo nže opetovano pisali v tem listu.

J. V. v T. Poslano listje jablane je napadeno po glivah, ktere se zatirajo s škropljenjem z modro galico, kakor peronospora na trti.

A. B. v B. Zaradi bolezní na Vaših trtah se gosp. potovalni učitelj za vinarstvo osebno potruđi na lice mesta.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 13.

V Ljubljani, 15. julija 1898.

Leto XV.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 15. julija 1898. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago gld. 30.— kr. do gld. 35.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 45.— kr. do gld. 55.— kr.; gorenjska repa gld. 33.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 11.25 kr.; konopno seme gld. 11.— kr. do gld. 11.25 kr.; kuminovo seme gld. 25.— kr. do gld. 26.— kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 10.— kr.; urdeči Hrvat gl. 9.— kr.; prepeličar (koks) gld. 11.50 kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistnega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 11.— kr. do gld. 11.50 kr. brez dima sušene gld. 13.— kr. do gld. 15.— kr.

Orehi domači: gld. 16.— kr. do gld. 17.— kr.

Ježice nove: gld. 3.50 kr. do gld. 4.— kr. za 100 klgr.

Med: od gld. 27.— kr. do gld. 28.— kr.

Kože Goveje, težke nad 40 kg po gld. 33.— kr. do gld. 34.— kr. težke od 30 do 40 kg „ 27.— „ „ 28.— „ lahke „ 28.— „ „ 29.— „

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 25 kr. klgr.)

Telečje kože: 50 kr. za kg.

Kozličjeve kože po gld. —.70 kr. do gld. —.80 kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 33 kr. za kg.

Druge vrste 16 do 20 „ „ „

Kože lisic po gld. 3.50 do 3.50

„ kun „ 9.— „ 10.—

„ dihurjev „ 2.50 „ 3.—

„ vidr „ 9.— „ 10.—

Kože zajcev po 14 do 15 gld. za 100 komadov.

Pepelika (potoši) po gld. 16.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 13. julija 1898. Pšenica gld. 11.50 kr., rž gld. 9.50 kr., ječmen gld. 7.— kr., oves gld. 8.50 kr., ajda gld. 10.— kr., proso gld. 7.— kr., turšica gld. 6.50 kr., leča gld. 14.— kr., grah gld. 12.— kr., fižol gld. 12.— kr., seno gld. 1.78 kr., slama gld. 1.60 kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Na Dunaji, 14. julija 1898. Pšenica gld. 8.95 kr., rž gld. 7.26 kr., ječmen gld. 8.50 kr., oves gld., 5.96 kr., turšica gld. 5.48 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

C. kr. priv. tvornica

R. A. SMEKAL

Čeh kot Prostjeva
Moravska.

Praga — Smihov
Česka

Podružnica: Zagreb

priporoča

(45—6

vsake vrste strojev za poljedelstvo in vinogradarstvo potem stiskalnice za grozdje, brizgalnice proti peronospori, čistilnice za žito, trierje, slamoreznice mlatilnice i. t. d. Nadalje brizgalnice vsake vrste za ognjegasma društva, kakor tudi razne predmete za tvorniške stroje. — Lastni proizvod z jamstvom.

Cene primerne, podružnice in prekupei dobe izdatni popust.

Ceniki franko in badava.

Gumijeve vezi za cepljenje trt

kakor tudi žveplo za žvepljenje trt, prodajata in razpošiljata

Kavčič in Lilleg

trgovca pri „Zlatorogu“

v Ljubljani.

(55—5)

Kakovost in cena pod nadzorstvom
c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Najboljši stroji!
Najnižje cene!

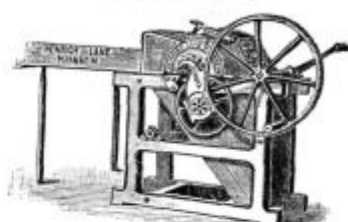
Velika razstava

poljedelskih strojev in orodja

pri

Karolu Kavšek, Ljubljana

Nobenih agentov,
le skladišče!

in sicer: **mlatilnice** ročne, na gepelj in na vodo, **slamorenice** najnovejših iznajdb, vsestransko zboljšane, **vratila** (gepeljne) vsake vrste močno izdelane **trierje** za žito čistiti, **stiskalnice** za sadje in grozdje, **jeklene ceviza** vodovode in sesalke i. t. d. vedno čez 200 raznih strojev na razpolago ter se jamči vsakemu za najboljšo blago.

P. n. Ker se je že večkrat zgodilo, da so se **okoli klatujoči in nepošteni agentje** za moje zastopnike izdali in s tem kupce, kateri le moje znano najboljšo stroje zahtevajo, z drugimi slabimi stroji od drugod večkrat opeharili, svarim vsakega pred njim, **ker jaz nimam nobenega agenta**, prosim naročila le naravnost na mene pošiljati ali vodji zaloge gosp. **Franc Zeman-u** izročiti.

☞ Dobrim posestnikom dajo se stroji tudi na obroke. ☞

(61 1)

Gonilna jermena za vsakovrstne stroje

lastnega izdelka

z jamstvom, da so ista nepresegljiva v trajnosti in moči.

Tovarna za izdelovanje vsakovrstnih jermen za šivalne stroje; jermen iz kamelne dlake in iz bombaža.

Zaloga vsakovrstnega olja, masti itd., za mažo strojev in drugih posameznih delov.

Eduard Honigsberg, Zagreb, Ilica 25.

Zaloga vsakovrstnih kmetijskih in drugih tehniških naprav, kakor: sesalke (Pumpen), strojev itd. itd., nepremočljivih plahit za vozove itd. itd.; Omar za led.

Cenike brezplačno.

(66—1)

Domača tvrdka

Pehani, Lorber in dr.

tovarna za stroje in livarna v Žalcu pri Celju

izdeluje in prodaja po tovarniški ceni:

Najboljše možnarje za streljanje proti toči.

Novoiznajdene „**brzostrelne in varnostne možnarje**“, katerih ni treba nič zabijati, pri streljanji vsaka nevarnost izključena, pokajo boljše, potrebujejo manj smodnika in streljajo trikrat hitreje kot navadni možnarji.

Najboljše in najcenejše **travniške brane**, najizbornejše **slamorenice**, najnovejše **mlatilnice** z ležiščem na kroglo, istotako **stiskalnice** in **mline** za grozdje in sadje, geple i. t. d. i. t. d. (4—13)

Prevzame v najboljšo in točno izvršbo vsa v strojno in livarsko stroko spadajoča dela za **tovarne, mline, žage in druge obrtniške naprave**, istotako **prevzame vsak stroj** v najtemeljitejšo in cenejo **popravo**.

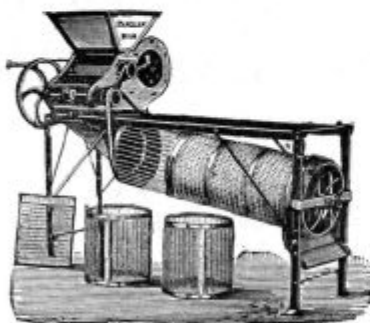
Za vsak možnar, stroj, sploh za vsako delo se jamči.

☞ **Tovarniške cene.** ☞

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Zastopniki se iščejo.

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. **Sušilnice** za sadje in zelenjavo. **Škropilnice** proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. **Mlatilnice**, **mlini** za žito, **stiskalnice** (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične [vodovodne] preše).

Slamorenice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. **Stiskalnice** za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (11—14)

IG. HELLER na Dunaju

II./3. Praterstrasse 49.

☞ Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati! ☞

Zastopniki se iščejo.

Da se preprečijo vse
prevare, imam odslej
to oblastveno regi-
strirano varstveno
znamko.

Jedino pristen Balsam

(Tinctura balsamica)

dobavlja na debelo in na drobno
samo oblastveno koncesijonirana
introgovinskosodno protokolirana

tovarna balzama

lekarnarja

A. Thierry-ja

v Pregradi pri Rogatcu.

Pristen samo s to trg. sodno

registrovano zeleno varstveno znamko.

Celotna priprava mojega balzama stoji pod zakonitim varstvom
vzorcev.

Najstarejše, najpreizkušnejše, najcenejše in najreelnejše ljudsko
domače zdravilo za prsne in pljučne boli, kašelj, izmečke,
kreč v želodcu, manjkanje slasti, slab okus, slabo dišečo sapo,
kolcanje, zgago, vetrove, zaprtost telesa itd., za notranjo in
vnanjo porabo proti zobobolu, gnitju v ustih, ozeblini, ope-
klinami itd.

Kjer ni nobene zaloge, naroči se naravnost z naslovom:

**Tovarna balzama lekarnarja A. Thierry v Pregradi pri
Rogatcu.**

Cena franko za vsako poštno postajo Avstro-Ogersko je
z zabojem vred:

12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone,
60 „ „ 30 „ „ 13 kron.

V Bosno in Hercegovino 30 kr. več.

Ponarejalce in posnemalce, kakor tudi prodajalce takih fal-
sifikatov bodem na podlagi zakona za varstvo znamk strogo
(40—8) preganjal sodnim potom. (10)

**Lekarna
angela varuha**

Jedino pristno Centifolijsko mazilo

(balzamsko mazilo iz rože centifolia).

**Najkrepkejšje vlačno mazilo se-
danjosti. Velike antiseptične
vrednosti. Posebno vnetji na-
sprotnega učinka. Pri vseh še
tako starih vnanjih bolih,
škodah in ranah gotov uspeh,
— vsaj najmanj zboljšanje in olaj-
šanje bolečin prouzrojoče.**

Manj nego dve škatljici se ne raz-
pošiljati; razpošilja se jedino le proti
poprejšnjemu nakazu ali proti po-
vzetju zneska. Cena s poštino, voznim

listom in zavojem itd. za 2 lončka 3 krone 40 vin.

Svarim pred nakupovanjem neučinkujočih ponarejanj
in prosim natanko na to paziti, da je na vsakem lončku
vžgana zgornja varstvena znamka in firma »Schutzengel-
Apotheke des A. Thierry in Pregrada«. Vsak lonček mora
biti zavrt v navodilo za uporabo, katero ima to varstveno
znamko — Ponarejalce in posnemalce mojega jedino pri-
stnega centifolijskega mazila bodem na podlagi zakona za
varstvo znamk strogo preganjal; isto tako prodajalce falsi-
fikatov. Kjer ni nobene zaloge, naroči se naravnost z naslovom:

**Lekarna angela varuha in tovarna balzama A. Thierry v
Pregradi pri Rogatcu.**

Razpošilja se brezizjemno le proti poprejšnjemu nakazu ali
proti povzetju zneska.

Domače kose!

Da se nepotrebna ptuja konkurencija zavrne pričela je pod-
pisana tvrdka izdelavati v dogovoru s o. kr. kmetijsko
družbo kranjsko posebne

kose iz garbanega angleškega jekla,

ki so boljši kakor koli druge.

Blago teh kos je najboljše, ki se da dobiti, je jako trdo
a zraven pa volno, da ne poka.

Kose imajo vdarjene var-
stvene znamke in sicer:

in

	cesarskega orla	križ s kraji.
Dolgot kos	5 5 1/2 6 6 1/2 7 7 1/2	
v pesteh	55 60 65 70 75 80	
v centimetrih	85 90 95 100 105 110	
Cena kr.:		

Iz ravno takega jekla:

srpe po 50 kr.

nože za slamoreznike po 2 gld.,

kline za slamorezne stroje po 2 gld.,

kose za mah po 50 kr.

Isto tako izdeluje vse drugo v njeno stroko spadajoče
blago, kakor lopate, sekire, vile, krampe, nože, cepine,
lemeže, črtala, vezi, šine, podvoze, pokrovke, coklje,
kladva, klešče i. t. d., in sicer fino točno in po primerno
nizki ceni.

K obilni naročitvi se priporoča

(51—4)

F. Kajetan Ahačič

v Tržiču na Gorenjskem.

Stroji za porabo sadja in izdelovanje mošta.

Stiskalnice za sadje
in grozdje
s trajno delujočim dvojnim in
pritiskom vravnajočem pritiskalom
„Herkules“, ki zjamčeno opravi
20% več dela kakor koli druga
stiskalnica.

**Sadni in
grozdni MLINI,**

grozdni roblači,
pokolne moštarnice, stalne
in vozeče,
stiskalnice in mlini za izdelovanje soka
iz malin, ribezla i. t. d.

**Sušilnilnice za sadje in zelenjad, stroje za rezanje
in lupljenje sadja.**

**Najnovejše samedelujoče, patentovane trtne
škropilnice „Sifonija“.**

Vse te stroje izdeluje iu prodaja pod jamstvom kot po-
sebnost v najnovejši, najboljši in skušeni sestavi

PH. MAYFAHRT & dr.

o. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužina na par
na Dunaji, II. Taborstrasse št. 76.

Odlukovana z nad 390 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastonj.

Zastopniki in prekupei se iščejo. (59—2)

Mala naznanila.

Vsak od c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to številu plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 6 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Vsakovrstna lanska in starejša naravna istrska in dolenska vina (cviček), kakor tudi pristno **vinsko žganje** iz Prosekarjevih tropin in vsakovrstna druga žganja ima vedno v zalogi J. C. Röger, trgovec v Ljubljani, Žitni trg št. 2. (51)

Še nekoliko vina in tropinovca, domači pridelek, garantirano pristno in naravno, prodaja Alojzij Bratina, oskrbnik v Dubrovniku, Dalmacija. (84)

Centralna posojilnica slovenska v Krškem obrestuje hranilne vloge po 4½% brez odbitka rentaine in pripisuje obresti že vsakega pol leta k kapitalu. (103)

Telica, čiste belanske pasme 4½, mesece stara, je zelo ceno na prodaj. Več se izve v Ljubljani, Poljanska cesta št. 14. (105)

Pluge in osipalnice izdeluje in priporoča po 8 in 9 gld. komad Miha Preložnik, kovač v Hotinji vasi, pošta Kranichsfeld Sp. Štajersko. (108)

40 mernikov lepe sive francoske ajde, (originalno seme sem dobil pred 2 leti pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani), ktere 95% kali, ter se v vsakem oziru izborna sponaša, ima naprodaj (kot za seme) Aleksij Bergant, posestnik v Št. Jurju pri Kranju. Cena za 100 kg je 12 gld. (111)

Hram (vinska klet), v dobremu stanu, izvrsten za zimski in poletni čas, z sodi ali brez, je na Slapu pri Vipavi na prodaj. Več o tem pove Avg. Dolenc v Ajdovščini. (112)

Izvrstna mlinska kamna izdeluje in ima vedno v zalogi Franc Kocjančič, kamnosek v Černivcu pri Radoljici, Gorenjsko. (113)

Žrebčeka, jako lep, srednje težak, ima naprodaj Matija Bobnar, župan v Lahovčah, pošta Komenda pri Kemniku. (114)

Logaška mlekarina in sirarna, urejena po najmodernejšem sistemu z parno upravo, želi sprejeti učenca, kateri je tudi deloma nemščine zmožen. Ponudbe naj se pošiljajo pismene predstoništvu „Mlekarske in sirarske zadruge“ v Logatcu. (114)

Vijak (Pressspindel), sistem „Mabile“ za sadje in grozdje s trajno delujočim pritiskom in z ravnilom tlačilne sile 63. cm debel 1410 mm dolg še le par mesecev v rabi, se lahko v vsako krnico pritrudi, proda za 36 gld., s košem vred za 40 gld. Miha Preložnik v Hotinji vasi, pošta Rače — Kranichsfeld. (115)

Lovsko psico (Stichelhaarig) 2 leti staro in psa 8 mesecev starega, oba fermaš proda po zelo nizki ceni Franjo Zagorjan v Cirknici pri Rakeku. (116)

Vozno sadno moštarno in sode za vino, kadi za kisavo ima na prodaj po nizki ceni ter izdeluje vsa nadaljna naročila iz hrastovine, Matija Lunder, posestnik v Zalezu, pošta Novavas pri Rakeku. (117)

Učenca, kateri ima veselje do trgovine 14—15 let star, iz poštene hiše, in da je dovršil vsaj ljudsko šolo. — sprejme takoj Anton de Schusva, trgovec v Cerknici pri Rakeku. — Učni pogoji po dogovoru. (118)

JOSIP LEUZ

trgovec (13—12)

v Ljubljani, Reselnova cesta

kupuje in prodaja vsakovrstni novi zgodnji krompir; vsakovrstno domačo in sivo francosko in japonsko ajdo, kakor tudi izvrstno jedilno čebulo, suhe gobe itd. itd. — Tudi kupuje drevesen ali plućen mah, črno in belo čmeriko in vsakovrstno drugo rastlinjstvo.

!Nova in koristna iznajdba!

C. kr. priv.

aparati za konserviranje piva

Neobhodno potrebni za vsako gostilno in za zasebnike.

Pivo ostane cele tedne sveže in slastno in ne zgubi nič od svojih svojstev. Aparat je sila jednostaven, kar se dostaje manipulacije z njim — ter je tu izključena uporaba oglikove kisline ali drugih sredstev.

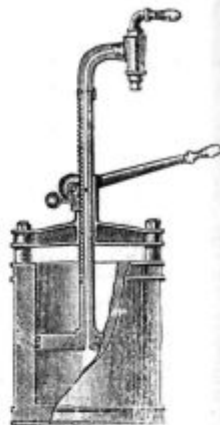
Cenik z navodilom

pošilja izdelovatelj

ALBIN C. ACHTSCHIN

v Ljubljani, Wolfove ulice št. 8. (63—1)

== Mnoga spričevala so na ogled. ==

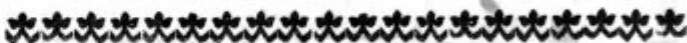

Uljudnej pozornosti posebno priporočeno!

V vsakem poštno-oddajnem okraji, v vsaki fari in po potrebi in želji tudi v vsaki občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec

z ozira-vrednim postranskim zaslužkom, ki se vedno množi in mnoga leta traja, od nekega, čez trideset let obstoječega domačega denarnega podjetja, priznane zanesljivosti in prve vrste. Pismene ponudbe pod 20.298 Gradec, poste restante. (50—4)

Posojilnica v Radovljici

obrestuje hranilne vloge

po 4½%

brez odbitka rentnega davka

katerega (65—1)

posojilnica sama iz svojega plačuje.

Ameriško patentovane ne varjene verige iz jekla,

ktere so dvakrat močnejše od varjenih, so zelo lahke in ceneji kakor vse druge verige.

Vzorci, z mnogimi pohvalnimi pismi, pošilja brezplačno.

Akcijska družba fužin za jeklo v Beli peči na Gorenjskem. (64—1)

Te vrste verig dobi se v vsaki večji trgovini za železo.